

ข่าวประจำวัน ที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2558
หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

ภัย! สเตียรอยด์ ยาพิษ...ยาวิเศษ

ราวฟ้าประทาน เมื่อวงการแพทย์ค้นพบสารประกอบตัวยาสำคัญที่ชื่อ “สเตียรอยด์” ซึ่งมีสรรพคุณสุดแสนอัศจรรย์ สามารถบำบัดรักษาโรคภัยได้สารพัด เห็นผลชะงัดทันตา

ปัจจุบันทางการแพทย์ถือได้ว่า “สเตียรอยด์” มีประโยชน์อย่างมากต่อการรักษาโรค และมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้ป่วยในบางกรณีที่ต้องการการรักษาแบบเฉพาะทาง เช่น โรคข้ออักเสบ โรคหอบหืดหรือภูมิแพ้ขั้นรุนแรง รวมถึงผู้ป่วยที่ต้องมีการผ่าตัดเปลี่ยนถ่ายอวัยวะ เนื่องจากสเตียรอยด์เป็นสารที่สังเคราะห์ขึ้นเพื่อเลียนแบบฮอร์โมนของร่างกายที่ผลิตจากต่อมหมวกไต ในกรณีที่ร่างกายเจ็บป่วยหรือไม่สามารถสร้างฮอร์โมนดังกล่าวได้ แพทย์จึงจำเป็นต้องใช้สเตียรอยด์ทดแทน ทว่าการใช้สเตียรอยด์มีการใช้หลายทางได้แก่ การรับประทาน การสูดหรือการพ่นเข้าจมูก การทาภายนอกที่ผิวหนัง การฉีดเข้าเส้นเลือด และการฉีดเฉพาะที่ “สเตียรอยด์”...อาจเรียกได้ว่าเป็น “ยาวิเศษ” จากคุณสมบัติอันน่าทึ่ง ทำให้ถูกนำมาใช้ในทางการแพทย์กันอย่างกว้างขวาง แต่ดูเหมือนสวรรค์มีตา รู้ว่าธรรมชาติของมนุษย์ยังเต็มไปด้วยความละโมภไม่สิ้นสุด เมื่อฟ้าประทานของขวัญสุดพิเศษมาให้แล้ว จึงได้วงเล็บข้อแม้ไว้ว่า...การใช้ยาที่มีส่วนประกอบของสเตียรอยด์ต้องอยู่ในขอบเขตที่จำกัดไว้เท่านั้น สเตียรอยด์แม้มีคุณอนันต์แต่ก็มีโทษมหันต์เช่นกัน

ยาวิเศษ...จะกลายเป็นยาพิษตีๆนี้เองหากใช้อย่างผิดๆ หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อาจจะมีผลเพียงระยะแรกๆเท่านั้น หากใช้ยาต่อเนื่องเป็นเวลานาน จะเริ่มแสดงอาการผิดปกติที่พอจะสังเกตได้ง่าย

นับตั้งแต่ใบหน้ากลมอูมเหมือนพระจันทร์ หรือที่เรียกว่า “moon face”...เป็นผิว หน้าแดง มีโหนกที่แก้ม มีหนอกนูนที่คอ ตัวบวม ซึ่งเป็นอาการที่แสดงถึงภาวะเริ่มต้นของไตวาย และถ้าหยุดยากะทันหันยังจะทำให้เกิดอาการ “ลงแดง”...ถึงขั้นเกิดภาวะช็อกได้ สเตียรอยด์จึงเป็น “ยาควบคุมพิเศษ” ร้านขายยาจะจำหน่ายให้กับผู้บริโภครู้ได้ จะต้องมีใบสั่งยาจากแพทย์เท่านั้น ยกเว้น สารสเตียรอยด์ ที่นำไปใช้เป็นยาเฉพาะที่ กับผิวหนัง ตา หู คอ จมูก หรือปาก ซึ่งจัดเป็น “ยาอันตราย” จำหน่ายได้เฉพาะร้านขายยาแผนปัจจุบันเท่านั้น

เภสัชกรประพนธ์ อางตระกูล รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ชี้ว่าปัญหาสเตียรอยด์ที่คุกคามสุขภาพคนไทย เป็นเพราะสรรพคุณของสเตียรอยด์ที่มีฤทธิ์ต้านการอักเสบและกดภูมิคุ้มกันของร่างกาย สามารถรักษาอาการเจ็บป่วยต่างๆได้อย่างรวดเร็ว ทำให้มีผู้ลักลอบนำสเตียรอยด์ไปใช้อย่างผิดวัตถุประสงค์ โดยไม่คำนึงถึงผลข้างเคียง เช่น นำไปใส่ในยาชุด ยาลูกกลอน ยาแผนโบราณ ยาประดง ยาผงสมุนไพร ยา کشเส้น แน่นนอนว่าเหยื่อส่วนใหญ่มักเป็นผู้เฒ่าผู้แก่ที่หาซื้อยากินเอง

“ด้วยสรรพคุณสเตียรอยด์ที่ช่วยบรรเทาอาการเจ็บป่วยได้อย่างทันตาเห็น ทำให้ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อหลงเชื่อว่าเป็นยาวิเศษ ยาเทวดา ยาผีบอก จนมีการบอกเล่ากันปากต่อปาก ซึ่งคนทั่วไปยอมไม่สามารถแยกแยะได้ว่ายาชนิดนั้นมีอะไรปลอมปนผสมอยู่...เป็นเหตุทำให้ร่างกายได้รับยาสเตียรอยด์โดยไม่รู้ตัว”

ยิ่งไปกว่านั้นด้วยกลยุทธ์การขายอันแยบยลของขบวนการค้ายา ยังพยายามอวดอ้างสรรพคุณพิสดารแฉ่ไว้บนฉลาก บ้างอ้างว่ายานี้มีการปลูกเสกเลขยันต์ บ้างต้องบริกรรมคาถาก่อนรับประทาน บ้างติดทองคำเปลวให้ดูขริบขลังน่าเลื่อมใส เพื่อมอมเมาให้เหยื่อเกิดความเชื่อและศรัทธา ซ้ำร้ายเข้าไปอีกเมื่อได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากผู้ซื้อ เหล่าพ่อค้ายาหัวหมอจึงซ้ำเติมเหยื่อด้วยการปั่นราคาขายเกินจริง ทำให้ดูเสมือนว่า...“ยาดี” ต้อง...“ราคาแพง”

ประเด็นน่าสนใจความน่าสะพรึงกลัวของสเตียรอยด์ไม่ได้เกิดจากส่วนผสมของตัวมันเอง หากอยู่ที่ความซื่อหลอของบรรดาพ่อค้าหัวใสที่หากินบนความเป็นความตายของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน พ่อค้ายาจอมปลอมเหล่านี้จะอาศัยความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยที่ต้องการหลุดพ้นจากโรคภัยไข้เจ็บ เป็นช่องทางในการหลอกลวงขายยา

ปัญหาการใช้สเตียรอยด์ก่อให้เกิดภาวะแก่สาธาณสุขมาก แต่ก็ต้องยอมรับว่าสเตียรอยด์เป็นยาชนิดหนึ่งที่มีสรรพคุณที่ดี แต่ในขณะเดียวกันถ้านำไปใช้ไม่ถูกวิธี จะก่อให้เกิดปัญหาในการใช้ยาไม่ตรงกับโรค หรือไม่มีข้อบ่งใช้ในทางการแพทย์

“การใช้สเตียรอยด์ในปริมาณสูงจะมีผลต่อการกดภูมิคุ้มกันของร่างกาย ทำให้เกิดการติดเชื้อได้ง่าย หากเป็นยาชนิดรับประทานจะทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหาร มีผลต่อเยื่อบุกระเพาะอาหารบางลง ทำลายตับ ไต รวมถึงทำให้กระดูกผุ หากเป็นยาทาภายนอกจะมีผลทำให้ผิวหนังบาง สำหรับการใส่สเตียรอยด์ในเด็กจะมีผลยับยั้งการเจริญเติบโตของร่างกาย”

ผลการวิจัยยังพบว่าประเทศไทยมีภาวะการใช้สเตียรอยด์เกินความจำเป็น และใช้ในบุคคลที่ไม่มีข้อมูลใช้ แต่นำไปใช้อย่างอื่น...“การศึกษาพบว่าคนไข้ที่เข้ารับรักษาตัวที่โรงพยาบาลสำหรับผู้ที่ใช้ยาตัวนี้ จะใช้เวลาในการรักษายาวนานกว่าคนไข้ปกติ 2.19 วัน ในแต่ละปีจึงทำให้สูญเสียงบประมาณรักษาผู้ป่วยกลุ่มนี้โดยไม่จำเป็น ปีละไม่ต่ำกว่า 2 พันล้านบาท”

นับเป็นปัญหาเรื้อรังมานานกว่า 30 ปี และมีความรุนแรงมากขึ้นทำให้เกิดประเด็นข้อสงสัยว่าเราใช้ยาตัวนี้เกินความจำเป็นหรือเปล่า ประกอบกับช่วงหลังเกิดกรณีของการตั้งข้อสังเกตว่ายาตัวนี้มีการลักลอบนำเข้าจากต่างประเทศ ทั้งในเรื่องของสารเคมีและตัวยา ถึงแม้ว่าหน่วยงานราชการจะพยายามรณรงค์ปราบปราม รวมถึงให้ความรู้กับผู้บริโภค แต่ประเด็นปัญหาก็ยังไม่ลดลง

เภสัชกรประพนธ์ บอกว่า หากมีการดำเนินงานในลักษณะเครือข่ายที่ร่วมกันเฝ้าระวังในระดับพื้นที่ก็จะช่วยลดทอนความรุนแรงของปัญหาลงได้ จนสามารถจัดการความเสี่ยงไม่ให้ผู้บริโภคได้รับอันตรายที่สำคัญ...ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน จึงจะอุดช่องโหว่ในการแพร่ระบาดของสเตียรอยด์ได้ การนำเรื่องนี้เข้ามาในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ เพื่อที่จะหาความร่วมมือจากภาคประชาสังคมให้ช่วยกันพิจารณาหาแนวทางที่เหมาะสมในการต่อสู้กับปัญหานี้

ปัญหา “สเตียรอยด์” มีหลากหลายรูปแบบ ทั้งในยาเม็ดลูกกลอน ยาผงที่ไม่มีทะเบียนตำรับยา รวมถึงยาบางตัวที่จำหน่ายในวัดก็มีการแอบใส่สเตียรอยด์ลงไป แม้กระทั่งตัวผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร ซึ่งก็มีการตรวจพบว่ามีกรใส่สเตียรอยด์ลงไปด้วยเช่นกัน

ผู้บริโภคเองก็คงไม่คาดคิดว่าตัวเองจะได้รับยาตัวนี้ เพราะถูกลักลอบใส่เข้าไป จึงทำให้ผู้บริโภคเกิดอันตรายจากการใช้ผลิตภัณฑ์เหล่านี้โดยไม่รู้ตัว จำเป็นต้องสร้างความร่วมมือเครือข่ายประชาสังคมขึ้นมาเพื่อคัดกรองผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงให้ไกลจากชุมชน

“อนาคตถ้าจะยกระดับยาแผนโบราณ ยาสมุนไพรต่างๆ ให้เป็นที่ยอมรับก็ต้องช่วยกันพัฒนาต่อยอด เพียงแต่พัฒนาอย่างเดียวไม่พอ ต้องสร้างระบบป้องกัน...จัดการสิ่งที่ไม่ดีออกไป คนจึงจะเชื่อถือมากขึ้น”

เภสัชกรประพนธ์ อางตระกูล กล่าวทิ้งท้าย

ถ้าคนไทยหันมานิยม “ยาแผนโบราณ” ที่ดีๆ...เงินทองก็ไม่รั่วไหลออกนอกประเทศ และภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นนี้เองจะช่วยให้เราพึ่งพาตนเองได้

พาณิชย์ตีปีบราคาสินค้า “ลดแล้วจำ” 16 ม.ค น้ำมันหล่อลื่นนำร่อง ปุ๋ย-ปูน-เหล็ก-เม็ดพลาสติกต่อ

นายบุญฤทธิ์ กัลยาณมิตร อธิบดีกรมการค้าภายใน เปิดเผยถึงการปรับลดราคาสินค้าภายหลังจากราคาน้ำมันดีเซลลดราคาว่า จากการหารือกับกลุ่มผู้ประกอบการสินค้าที่ได้รับผลดีจากการลดราคาน้ำมันดีเซล ล่าสุดคาดว่าจะสามารถขอความร่วมมือให้ผู้ประกอบการสินค้า ปรับราคาได้เฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 5% โดยสินค้าที่จะลดราคาเป็นกลุ่มแรกในวันที่ 16 ม.ค.นี้ คือน้ำมันหล่อลื่น ส่วนสินค้าที่ได้หารือไว้ ทั้งเม็ดพลาสติก กระเบื้องมุงหลังคา กลุ่มเหล็กแผ่น เหล็กเส้น เหล็กโครงสร้างรูปพรรณ ปูนซีเมนต์ และปุ๋ยเคมี จะทยอยปรับลดราคาลงมาในเร็ววัน

“สินค้าที่ได้เรียกหารืออย่างกลุ่มเม็ดพลาสติก ซึ่งเป็นกลุ่มที่เป็นผลพลอยได้จากการผลิตปิโตรเลียม ได้รับผลดีจากราคาน้ำมันที่ลดลง ก็จะลดราคามากสุดถึง 3.85-7.7% โดยเฉพาะเม็ดพลาสติกที่นำมาผลิตขวดเพท จะลดราคาจาก 45.5 บาท/กก. เหลือ 45.2 บาท/กก. และต้องไปดูต่อว่าสินค้าใดที่ต้องใช้ขวดเพทเป็นแพ็คเกจบรรจุสินค้า ก็อาจจะมีต้นทุนต่ำลง ก็จะขอความร่วมมือลดราคาตามลงมา”

แต่บางกลุ่มสินค้า อาจลดราคาลงมาไม่มาก เช่น ปุ๋ยเคมี แม้จะเป็นผลพลอยได้จากการผลิตปิโตรเลียม แต่ไทยต้องนำเข้าแม่ปุ๋ยมาผลิต ซึ่งมีเรื่องของอัตราแลกเปลี่ยนเข้ามาพิจารณาการปรับลดราคา ประกอบกับช่วงก่อนหน้านี้ รัฐบาลได้เคยขอความร่วมมือให้กลุ่มปุ๋ยเคมีปรับลดราคาลงมาเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร หากจะให้ปรับลดคงต้องนำราคาก่อนหน้าที่จะขอความร่วมมือ มาเปรียบเทียบกับต้นทุนที่ลดลง ถึงจะเป็นราคาใหม่ที่จะปรับลดลงมา

สำหรับการดูแลสินค้าในกลุ่มอาหาร ที่มีการร้องเรียนจากประชาชนว่ามีราคาแพงนั้น ล่าสุดกรมฯ เตรียมใช้มาตรการออกประกาศราคาแนะนำ เพื่อดูแลราคาต้นทาง กลางทาง และปลายทางให้สอดคล้องกัน โดยจะประกาศราคาแนะนำสินค้านำร่องคือ เนื้อหมู ไข่ไก่ และแก๊สหุงต้ม ตั้งแต่วันที่ 16 ม.ค.นี้เช่นกัน หากผู้ประกอบการรายใดขายเกินราคาแนะนำ จะเข้าไปตรวจสอบเป็นกรณีไป และจะตักเตือน หากยังขายเกินราคาถือว่าจริงใจ มีโทษทั้งจำทั้งปรับ

“ปัจจุบันมีการประกาศใช้ราคาแนะนำเพียงรายการเดียวคือน้ำมันพืช ส่วนเนื้อหมูเคยประกาศราคาแนะนำแต่หยุดไปแล้ว ตอนนี้จะกลับมาประกาศอีก เพื่อดูแลราคาให้สอดคล้องตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง และเป็นมาตรการติดตามดูแลค่าครองชีพให้ประชาชน โดยราคาแนะนำจะใช้กับกลุ่มอาหารสด ที่ได้รับการร้องเรียนเข้ามามาก”